

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 471/15

לפני: כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט א' שהם

המערערים: 1. אברהמי נחמיה
2. נחמה כהן

נגד

המשיבים: 1. סלקום בישראל בע"מ
2. משרד התקשורת

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 11.12.2014 בת"צ 1759-01-13 שניתן על ידי כבוד
השופטת א' שטמר

תאריך הישיבה: כ' באדר א' התשע"ו (29.2.2016)

בשם המערערים: עו"ד אברהם רוקח

בשם המשיבה 1: עו"ד ברק טל; עו"ד גיא פורר; עו"ד יוסף פאולך

בשם המשיבה 2: עו"ד יואב שחם

פסק-דין משלים

השופטת א' חיות:

1. בערעור שבכותרת הושג בין הצדדים הסדר פשרה שאושר בפסק דין מיום 29.2.2016. על פי מתווה הפשרה עליו הסכימו הצדדים, פסק הדין בערעור יבוא חלף פסק דינו של בית המשפט קמא וממועד אישור הסכם הפשרה תחדל המשיבה 1 (להלן: סלקום) לגבות כספים בגין זמן שמיעת ההודעה המוקלטת הקודמת לאישור שיחת גוביינא (להלן: ההודעה המוקלטת) ותתחיל לחייב את מקבל השיחה רק מהמועד בו הסכים לקבל אותה. עוד הוסכם כי המשיב 2 (להלן: משרד התקשורת) יפעל לאסדרה

כללית של שירותי שיחות הגוביינא הניתנים על ידי חברות הסלולר וייבחן את סוגיית התשלומים הנגבים עבור שירות זה. לבסוף הוסכם כי ההוצאות ששולמו על ידי המערערים בבית המשפט קמא יוחזרו להם וכי יוגשו טיעונים בכתב בנוגע להיקף הגמול ושכר הטרחה שיש לפסוק לטובת המערערים ובאי כוחם.

2. בטיעונים שהגישו לעניין הגמול ושכר הטרחה שיש לפסוק בתיק דנן, עותרים המערערים לכך שהגמול שייפסק לטובתם לא יפחת מ- 146,000 ש"ח וכי שכר הטרחה שייפסק לבאי כוחם לא יפחת מ- 840,000 ש"ח. לטענתם, הסדר הפשרה הביא לאסדרה כוללת של תחום שיחות הגוביינא ויצר לחברי הקבוצה חיסכון משמעותי. עוד הם טוענים כי יש להביא בחשבון את מורכבות הסוגיות שהתעוררו בהליכים דנן ואת המשאבים הרבים שהושקעו בייזומם ובניהולם. מנגד טוענת סלקום כי אין מקום לפסוק גמול ושכר טרחה למערערים ולבאי כוחם ולחלופין כי יש לפסוק להם גמול ושכר טרחה בשיעור סמלי בלבד. לטענתה, היא הסכימה להסדר הפשרה נוכח השינוי שחל בעמדתו של משרד התקשורת בנוגע לאפשרות לגבות תשלום בגין זמן השמעת ההודעה המוקלטת וללא קשר לפעולות המערערים. עוד טוענת סלקום כי התועלת שצמחה לקבוצה מאישור הסדר הפשרה היא שולית, שכן השימוש בשירות שיחת גוביינא הוא מצומצם ביותר והיא ממילא אינה מחייבת בגין 11 שניות מתוך כל שיחת גוביינא, על מנת לקזז את זמן השמעת ההודעה המוקלטת מזמן האוויר החייב בתשלום.

3. חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: חוק תובענות ייצוגיות) מונה בסעיפים 22 ו-23 שיקולים שיש ליתן עליהם את הדעת בפסיקת גמול ושכר טרחה. סעיף 22(ב) לחוק קובע כי בפסיקת גמול לתובע מייצג על בית המשפט ליתן דעתו, בין השאר, לטרחה שטרחה ולסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה הייצוגית וניהולה, למידת חשיבותה הציבורית של התובענה הייצוגית ולתועלת שהביאה לחברי הקבוצה. סעיף 23 לחוק קובע כי בקביעת שכר טרחה בתובענה ייצוגית על בית המשפט ליתן דעתו לשיקולים המנויים בסעיף 22 ובנוסף להתחשב במורכבות ההליך, באופן שבו נוהל, בהוצאות שהוצאו לשם ניהולו, ובפער שבין הסעד שנתבע בבקשת האישור והסעד שנפסק בהליך.

שיקולים אלו אינם רשימה סגורה ובבואו לפסוק גמול ושכר טרחה בתובענה ייצוגית רשאי בית המשפט להביא בחשבון גם שיקולים נוספים אשר אינם מנויים בסעיפים 22 ו-23 לחוק תובענות ייצוגיות (ראו: ע"א 9134/05 לויט נ' קו אופ צפון, אגודה שיתופית לשירותים בע"מ, בפסקאות 12-13 (7.2.2008) (להלן: עניין לויט); ע"א 2046/10 עזבון המנוח משה שמש נ' רייכרט, בפסקה 2 (23.5.2012) (להלן: עניין

רייכרט); ע"מ 6687/11 מדינת ישראל נ' אבוטבול, בפסקאות 25-28 (25.12.2012); ע"מ 2978/13 מי הגליל-תאגיד והביוב האזורי בע"מ נ' יונס, בפסקה נ"ג (23.7.2015). בין השיקולים הנוספים אשר נפסק כי יש לתת עליהם את הדעת בפסיקת גמול ושכר טרחה בתובענה ייצוגית נמנו מידת הצורך בהגשת התובענה הייצוגית על מנת לזכות בסעד שנפסק (עניין רייכרט, בפסקה 2, ועניין לויט, בפסקה 14), מידת ההצלחה שנחל התובע המייצג בניהול ההליך (ראו: ע"א 7685/12 גרשט נ' תשובה, בפסקה 5 (13.4.2014) (להלן: עניין גרשט)), והרצון לעודד הגשת תובענות ייצוגיות ראויות ולהרתיע מפני הגשתן של תובענות סרק (ראו: עניין אבוטבול, בפסקה 28; עניין רייכרט, בפסקה 2).

4. יישומם של שיקולים אלו במקרה דנן מוביל אל המסקנה כי הסכומים שיש לפסוק למערערים כגמול ושכר טרחה נמוך בהרבה מן הסכומים שלהם עתרו. ראשית, הסדר הפשרה גובש בשלב הערעור לאחר שבכית המשפט המחוזי נדחתה בקשת האישור וכבר נפסק כי זהו שיקול רלוונטי להפחתת שיעור הגמול ושכר הטרחה שייפסקו (ראו עניין גרשט, בפסקה 5). שנית, התועלת הכספית שצמחה לחברי קבוצת התובעים במקרה דנן כתוצאה מהסכם הפשרה צופה כולה פני עתיד ואינה עומדת בשום יחס לסעד שנתבע בבקשת האישור (219,840,000 ש"ח). קשה אמנם להעריך במדויק מה שיעורה של תועלת כספית זו, אך מקובלת עלי טענתה של סלקום לפיה אין מדובר בסדרי הגודל שבהם נוקבים המערערים גם עתה (חיסכון כולל של 3.9 מיליון ש"ח לאורך 5 השנים הקרובות). זאת משום שסלקום אינה מחייבת בגין 11 שניות מתוך זמן ההודעה המוקלטת ולפיכך, גם לשיטתם של המערערים, מדובר בחיסכון המתייחס לשניות בודדות המתמקד בשיחת הגוביינא הראשונה (וראו לעניין זה פסקאות 44-45 לפסק דינו של בית המשפט קמא). כמו כן, יש לזכור בהקשר זה כי המערערים אינם חולקים על טענת סלקום לפיה השימוש בשירות שיחת גוביינא הוא מצומצם יחסית.

מנגד, יש לתת את הדעת לכך שבקשת האישור שהגישו המערערים לא הייתה בקשת סרק והועלתה בה סוגיה הראויה להתלבן אשר משרד התקשורת עצמו התלבט בה. כמו כן, מדובר בבקשה אשר קרוב לוודאי שלא ניתן היה לקבל את הסעד שעליו הוסכם במסגרתה אלא בהליך של תובענה ייצוגית המתאים לעילות מסוג זה. עוד מן הראוי להתחשב בכך שהמערערים ובאי כוחם השקיעו משאבים לא מבוטלים בניהול ההליכים דנן ועוררו את משרד התקשורת לפעול להסדרת תחום שיחות הגוביינא והתשלומים הנגבים עבור שירות זה.

בהתחשב במכלול השיקולים האמורים הגעתי אל המסקנה כי יש לפסוק לכל אחד מהמערערים גמול בסך 10,000 ש"ח ולבאי כוחם שכר טרחה בסך 40,000 ש"ח.

ניתן היום, ג' בניסן התשע"ו (11.4.2016).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט